

Sygn. akt XXV C 1620/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR (del.) Paweł Duda

Protokolant: protokolant sądowy Martyna Sajdak

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XXV C 1620/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 czerwca 2016 r.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. pozwem z dnia 29 grudnia 2014 r. wniosła o zasądzenie od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w B. kwoty 206.001,89 zł wraz z odsetkami ustawowymi 29 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 19 września 2011 r. zawarł ze spółką (...) S.A. umowę o roboty budowlane, na podstawie której otrzymał zlecenie na kompleksowe wykonanie obiektu inżynierskiego (...) podpory i ustrój nośny wraz z kapami na budowie autostrady (...) T. – S., odcinek III B.-K.. Aneksem do tej umowy zakres robót został następnie rozszerzony o wykonanie obiektu inżynierskiego (...). Jednocześnie powód miał otrzymać odrębne wynagrodzenie za pracę dźwigu na przedmiotowej budowie. Za wykonane roboty w dniu 15 grudnia 2011 r. powód wystawił dwie faktury VAT nr (...) na łączną kwotę 185.619,04 zł brutto, obie z terminem płatności wyznaczonym na 29 grudnia 2011 r. Jednocześnie z tytułu pracy dźwigu powód wystawił fakturę nr (...) na kwotę 20.382,85 zł brutto. Żadna

z tych faktur nie została zapłacona. Na skutek pozwu powodowej spółki Sąd Okręgowy w P. prawomocnym wyrokiem z dnia 12 lipca 2012 r. zasądził od spółki (...) S.A. (która przejęła spółkę (...) S.A. z dniem 1 stycznia 2012 r.) należności objęte powyższymi fakturami. Powód nie uzyskał jednak zaspokojenia wobec ogłoszenia upadłości (...) S.A. Powód zgłosił również te wierzytelności do inwestora budowy, tj. Generalnej Dyrekcji Dróg

Krajowych i Autostrad Oddział w B. w oparciu o ustawę z 28 czerwca 2012 r., o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych. Ostatecznie na żądanie pozwanego powód w dniu 15 marca 2013 r. zmodyfikował swoje zgłoszenie poprzez wskazanie w miejsce specustawy z dnia 28 czerwca 2012 r. art. 647 Kodeksu cywilnego. Roszczenie powoda nie zostało zaspokojone.

W piśmie procesowym z dnia 18 maja 2015 r. powód wskazał, że pozwanym jest Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (k. 17-18).

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad wniósł o oddalenie powództwa w całości. Pozwany zakwestionował powództwo co do zasady i co do wysokości oraz podniósł, że: powód nie udowodnił dochodzonego roszczenia, nie wskazał precyzyjnie, w jaki sposób wyliczył roszczenie, faktura nr (...) nie dotyczy robót budowlanych, lecz pracy dźwigu, roszczenie powoda przedawniło się w całości.

Uzasadniając te zarzuty pozwany wskazał, że z żadnego dokumentu nie wynika, jaka ilość prac została wykonana przez powoda w sytuacji, gdy strony umowy podwykonawczej wyraźnie umówiły się, że wynagrodzenie zostanie ustalone na podstawie obmiaru wykonanych robót. Wobec tego nie jest możliwe zweryfikowanie, czy faktury VAT zostały wystawione zgodnie z umową. Przy założeniu, że zaszły przesłanki do zapłaty wynagrodzenia na podstawie umowy, powód nie jest uprawniony do dochodzenia kwot w pełnej wysokości, ponieważ strony zastrzegły, że 5% wartości faktury stanowi zabezpieczenie należytego wykonania umowy i gwarancji, a z roszczeniem o zwrot zabezpieczenia powód może wystąpić wyłącznie przeciw wykonawcy. Powód nie wykazał, żeby Wykonawca zyskał akceptację Zamawiającego na rozszerzenie robót w zakresie obiektu E-2, ani nie wykazał, aby prace rzekomo przez niego wykonane zostały odebrane przez osobę uprawnioną do działania w imieniu Wykonawcy. Powód nie przedstawił umowy o roboty budowlane w formie pisemnej, a w konsekwencji nie dowiódł istnienia podstawowej przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa na podstawie art. 647¹ k.c. Inwestor nie wiedział o wykonywanych przez powoda pracach, nie znał postanowień umowy podwykonawczej i nie wyraził zgody na udział w inwestycji przez powoda jako podwykonawcę. Żadne osoby zatrudnione przez Inżyniera, w tym inspektorzy nadzoru, nie były upoważnione do wyrażania, nawet w formie dorozumianej, w imieniu inwestora zgody na wykonywanie przez podwykonawcę robót budowlanych ze skutkiem przyjęcia odpowiedzialności solidarnej inwestora. Art. 647¹ k.c. nie daje podstaw do zasądzenia od inwestora odsetek za opóźnienie wykonawcy w zapłacie wynagrodzenia podwykonawcy. Roszczenie powoda z faktury VAT nr (...) wystawionej za usługę pracy dźwigu przedawnia się z upływem dwóch lat, a roszczenia z tytułu faktur VAT nr (...) przedawniają się z upływem trzech lat. Roszczenia wynikające ze wszystkich wymienionych faktur stały się wymagalne 29 grudnia 2011 r. Powód dopiero w piśmie procesowym z dnia 18 maja 2015 r. wskazał, że pozwanym w rozpoznawanej sprawie jest Skarb Państwa. Zatem roszczenia uległy przedawnieniu w całości.

W piśmie procesowym z dnia 6 listopada 2015 r. (k. 314-323) powodowa Spółka wskazała, że roszczenia wynikające z faktur nie uległy przedawnieniu, bowiem powództwo zostało wytoczone przed upływem trzyletniego okresu przedawnienia liczonego od terminu płatności wskazanego na poszczególnych fakturach. (...) Sp. z o.o. przed upływem okresu przedawnienia wystąpiła z dwoma wnioskami o zawezwanie pozwanego do próby ugodowej. Ponadto w toku postępowania toczącego się przed oddziałem (...) w B. wobec spółki (...) przedstawiciele pozwanego potwierdzali, że w części roszczenia powoda są zasadne, jednak przedłużali weryfikację, licząc najpewniej na upływ okresu przedawnienia. Różnica w wysokości roszczeń zgłoszonych przez powoda w postępowaniu przez Sądem Okręgowym w Poznaniu, zgłoszonych do masy upadłości i zgłoszonych w pozwie wniesionym w niniejszej sprawie wynika z faktu, że tylko w postępowaniu upadłościowym powód zgłosił całą swoją wierzytelność. Inwestor w sposób dorozumiany zaaprobował udział powoda w realizacji przedmiotowej inwestycji. Inżynier Kontraktu znał zakres robót

wykonywanych przez powoda i wiedział, że wykonane przez powoda prace zostały w części rozliczone w Przejściowych Świadczeniach Płatności wystawianych przez pozwanego Wykonawcy. Brak jest podstaw do zatrzymania przez pozwanego kaucji gwarancyjnej określonej w umowie zawartej pomiędzy powodem a spółką (...), której następcą stała się (...) S.A. Pozwany zobowiązany jest zapłacić odsetki za opóźnienie co najmniej od terminu zgłoszenia mu wierzytelności przez powoda.

W piśmie procesowym z dnia 21 listopada 2015 r. (k. 333-340) pozwany podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko w sprawie. Wskazał, że przed datą 2 maja 2012 r. Skarb Państwa nie znał treści umowy podwykonawczej, zakresu robót i ich wartości ani treści dokumentów powoda, w tym faktur. Z żadnego przedstawionego przez stronę powodową dowodu nie wynika, żeby inwestor wyraził dorozumianą zgodę na wykonywanie przez powoda robót budowlanych na przedmiotowej inwestycji. Pismo Inżyniera Kontraktu z dnia 2 kwietnia 2012 r. powstało w związku ze zgłoszeniem roszczenia przez powoda w stosunku do Skarbu Państwa, już po wykonaniu przez niego robót budowlanych i usług, a Inżynier Kontraktu nie był uprawniony do zaciągania zobowiązań finansowych w imieniu zamawiającego i do uznawania długów. Pozwany podtrzymał swoje stanowisko w zakresie zarzutu przedawnienia roszczeń powoda i w zakresie niewykazania przez powoda wykonania robót objętych umową podwykonawczą.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 czerwca 2010 r. Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, jako Zamawiający, i konsorcjum firm (...) S.A. (lider konsorcjum), (...) S.A., (...) S.A., (...) Ltd., (...) Ltd., jako Wykonawca, w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawarli umowę na wykonanie robót polegających na „Budowie autostrady (...) T. – S., O. III: B. – K. od km 186+348 do km 215+850”, zwaną dalej „umową główną” lub „kontraktem”. Integralną część kontraktu stanowiły Umowa, Szczególne Warunki Kontraktu na budowę dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez zamawiającego – pierwsze tłumaczenie wydania (...) 1999, Instrukcja dla Wykonawców – Tom I Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, Specyfikacja, Dokumentacja Projektowa, Oferta Wykonawcy z dnia 22 marca 2010 r. (umowa nr (...) z 17.06.2010 r. – 110-112).

W S. 4.4 lit. e Szczólnych Warunków Kontraktu, zastrzeżono, że: „Wykonawca nie później niż 28 dni przed planowanym skierowaniem Podwykonawcy do wykonania Robót, przedłoży Zamawiającemu za pośrednictwem Inżyniera projekt umowy z Podwykonawcą wraz z zestawieniem ilości robót wycenionych zgodnie ze stawkami przedstawionymi przez Wykonawcę w Ofercie. Zamawiający po otrzymaniu opinii Inżyniera podejmie decyzję w sprawie zgody na zawarcie tejże umowy. Jeżeli Zamawiający w terminie 14 dni od przedłożenia mu projektu umowy z Podwykonawcą nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważać się będzie, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Po uzyskaniu zgody Zamawiającego na zawarcie umowy z Podwykonawcą lub jeżeli Zamawiający nie zgłosi sprzeciwu lub zastrzeżeń do projektu umowy w powyższym terminie, Wykonawca przed skierowaniem Podwykonawcy do wykonania Robót przedłoży Zamawiającemu zawartą umowę.

W przypadku powierzenia przez Wykonawcę realizacji Robót Podwykonawcy, Wykonawca jest zobowiązany do dokonania we własnym zakresie zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie z Podwykonawcą.

Jeżeli w terminie określonym w umowie z Podwykonawcą, zatwierdzonym przez Zamawiającego, Wykonawca nie dokona w całości lub w części zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, a Podwykonawca zwróci się z żądaniem zapłaty tego wynagrodzenia bezpośrednio przez Zamawiającego na podstawie art. 647¹ § 5 Kodeksu cywilnego i udokumentuje zasadność takiego żądania fakturą zaakceptowaną przez Wykonawcę

i dokumentami potwierdzającymi wykonanie i odbiór fakturowanych robót, Zamawiający zapłaci na rzecz Podwykonawcy kwotę będącą przedmiotem jego żądania. Zapłata Podwykonawcy żądanej kwoty zostanie dokonana w walucie, w jakiej rozliczana jest umowa między wykonawcą a Podwykonawcą.

Zamawiający po zaplaceniu należności bezpośrednio dla Podwykonawcy według zasady solidarnej odpowiedzialności wynikającej z art. 647¹ § 5 k.c., potrąci kwotę równą tej należności z wierzytelności Wykonawcy względem Zamawiającego, zgodnie zapisami Subklauzuli 2.5 (Roszczenia Zamawiającego).

Umowy z Podwykonawcami, które zawierać będzie Wykonawca działający jako Konsorcjum, zawierane będą w imieniu i na rzecz wszystkich uczestników Konsorcjum.” (Szczególne Warunki Kontraktu – k. 113-137).

Spółka (...) S.A. była zatwierdzonym przez Zamawiającego podwykonawcą spółki (...) w zakresie robót budowlanych na przedmiotowej inwestycji. (zeznania świadków: B. N. – k. 727-730, S. T. – k. 904-905). (...) S.A. została przejęta przez (...) S.A. z dniem

1 stycznia 2012 r. (okoliczność uznana za ustaloną na podstawie art. 230 k.p.c. – podana przez powoda w pozwie i niekwestionowana przez pozwanego)

W dniu 9 września 2011 r. (...) S.A. (wykonawca) zawarła z (...) Sp. z o.o. (podwykonawca) umowę, na mocy której spółka (...) zleciła spółce (...) w ramach przedmiotowej inwestycji drogowej do kompleksowej realizacji roboty budowlane na obiekcie inżynierskim WD-179 – podpory i ustrój nośny z kapami. Przedmiot umowy obejmował koszty robocizny, żurawi oraz elektronarzędzi. Termin rozpoczęcia prac określono na dzień 1 września 2011 r. a termin zakończenia na dzień

15 grudnia 2011 r. Wynagrodzenie podwykonawcy określono jako ilościowo-ryczałtowe, a ostateczne ustalenie jego wartości miało nastąpić po zakończeniu realizacji umowy na podstawie iloczynu obmiaru jednostkowego wykonanych przez podwykonawcę robót (zatwierdzonego przez Inżyniera Kontraktu i przedstawicieli Wykonawcy) i cen jednostkowych podanych w umowie w następujących kwotach: montaż zbrojenia

z elementów prefabrykowanych – 0,85 zł/kg, wykonanie betonu podkładowego (chudego betonu) – 100 zł/m³, deskowanie i betonowanie elementów konstrukcyjnych – fundamenty – 120 zł/m³, deskowanie i betonowanie elementów konstrukcyjnych – podpory – 300 zł/m³, deskowanie i betonowanie elementów konstrukcyjnych – ustrój nośny – 490 zł/m³, deskowanie i betonowanie elementów konstrukcyjnych – kapy – 560 zł/m³, wykonanie izolacji powłokowych – 9 zł/m², montaż rurek osłonowych dla kabli sprężających – 15 zł/mb, pozostałe prace – wg stawki godzinowej – 38 zł/roboczogodzinę, praca żurawia

w okresie 01.09.2011-15.12.2011 – 116.000 zł (ryczałt). W umowie postanowiono, że podstawą do wystawienia faktury przez podwykonawcę jest podpisane przez wykonawcę Zbiorcze Zestawienie Płatności. Wykonawca zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy na podstawie comiesięcznych faktur w wysokości 95% wartości faktury, w terminie 14 dni od dnia dostarczenia prawidłowo wystawionej faktury VAT. Pozostałe 5% stanowi zabezpieczenie należytego wykonania umowy i gwarancji. (umowa nr (...) z dnia 19.09.2011 r. wraz z załącznikami – k. 43-50).

Do powyższej umowy podwykonawczej strony zawarły Aneks nr (...), na podstawie którego przedmiot umowy rozszerzono o roboty w zakresie wykonania obiektu nr E-2 według następujących cen jednostkowych: układanie belek typu T – 420 zł/szt., wykonanie skrzydełek betonu – 300 zł/m³, płyta jezdna – 440 zł/m³, poprzecznicza – 560 zł/m³, kapy chodnikowe – 560 zł/m³, montaż stali zbrojeniowej – 0,85 zł/kg. Roboty na obiekcie E-2 miały być wykonane w terminie od 17 października 2011 do 15 grudnia 2011 r., bez kap, które miały zostać wykonane do 15 marca 2012 r. (Aneks nr (...) do umowy nr (...) – k. 51).

(...) Sp. z o.o. wykonała na budowie odcinka III autostrady (...) T. – S. roboty żelbetowe na obiektach inżynierskich WD-179 i E-2 zgodnie z umową podwykonawczą zawartą ze spółką (...). Wykonywanie robót było potwierdzane w protokołach rzeczowo-finansowych zaawansowania robót podpisywanych przez przedstawiciela spółki (...) i

przedstawiciela spółki (...) – kierownika budowy J. B.. Z tytułu wykonanych robót (...) Sp. z o.o. wystawiła spółce (...) S.A. m.in. następujące faktury VAT:

- 1) nr 01/12/2011 z dnia 15 grudnia 2011 r. – na kwotę 173.737,50 zł brutto z terminem płatności 14 dni od daty sprzedaży, za roboty żelbetowe na obiekcie WD-179 (szalowanie i betonowanie ustroju nośnego na kwotę 70.984 zł netto, roboty wg stawki godzinowej na kwotę 70.984 zł netto),
- 2) nr 02/12/2011 z dnia 15 grudnia 2011 r. – na kwotę 11.881,54 zł brutto z terminem płatności 14 dni od daty sprzedaży, za roboty żelbetowe na obiekcie E-2 (szalowanie i betonowanie skrzydełek na kwotę 5.520 zł netto, roboty wg stawki godzinowej na kwotę 1.938 zł netto, montaż zbrojenia skrzydełek na kwotę 2.201,79 zł netto),
- 3) nr 03/12/2011 z dnia 15 grudnia 2011 r. – na kwotę 20.382,85 zł brutto z terminem płatności 14 dni od daty sprzedaży, z tytułu pracy dźwigu przy budowie obiektu WD-179.

Roboty godzinowe obejmowały prace przy obiektach inżynierskich, nieokreślone wprost w umowie podwykonawczej, inne niż prace żelbetowe, takie jak odwodnienie, ułożenie dróg dojazdowych, docięcie zbrojenia.

(faktura VAT nr (...) z dnia 15.12.2011 r. – k. 52, protokół rzeczowo-finansowy zaawansowania robót nr 4 z dnia 14.12.2011 r. za okres od 30.11.2011 r. do 14.12.2011 r. – k. 53, faktura VAT nr (...) z dnia 15.12.2011 r. – k. 54, protokół rzeczowo-finansowy zaawansowania robót nr 3 z dnia 14.12.2011 r. za okres od 30.11.2011 r. do 14.12.2011 r. – k. 55, faktura VAT nr (...) z 15.12.2011 r. – k. 56, zeznania świadków: B. N. – k. 727-729, D. S. – k. -729-730, A. S. – k. 731-732, D. D. – k. 900-902, K. S. (1) – k. 902-904, przesłuchanie przedstawiciela powoda J. M. – k. 936-939).

Inspektorzy nadzoru odbierali wykonane roboty od Wykonawcy. Podstawę do odbioru stanowił odpowiedni wpis ze strony przedstawicieli wykonawcy (kierownika budowy lub kierownika robót) do dziennika budowy. Dokonanie odbioru potwierdzał wpis do dziennika budowy przez inspektora nadzoru. W trakcie odbiorów robót wykonanych przy obiektach WD-179 i E-2 obecny był przedstawiciel spółki (...). Dokonujący odbiorów tych robót inspektor nadzoru D. D. wiedział, że roboty przy tych obiektach wykonywała spółka (...). D. D. nie znał treści umowy podwykonawczej spółki (...). (zeznania świadków: B. N. – k. 727-729, A. S. – k. 731-732, D. D. – k. 900-902, K. S. (1) – k. 902-904, przesłuchanie przedstawiciela powoda J. M. – k. 936-939).

Funkcję Inżyniera Kontraktu na przedmiotowym kontrakcie pełnił P. A.. Inżynier Kontraktu ani jego personel nie byli uprawnieni do podejmowania decyzji

w przedmiocie zatwierdzania podwykonawców. Inżynier Kontraktu sprawdzał natomiast wnioski o zatwierdzenie podwykonawców i przedstawiał zamawiającemu rekomendację co do zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia podwykonawcy. Decyzje w przedmiocie akceptacji podwykonawców należały do zamawiającego i na niniejszym kontrakcie były podejmowane przez dyrektora lub zastępcę dyrektora Oddziału w B. Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Inspektorzy nadzoru nie brali udziału w procedurze zatwierdzania podwykonawców, ani nie byli uprawnieni do uznawania roszczeń podwykonawców. Inżynier Kontraktu opiniował wnioski podwykonawców o płatność wynagrodzenia w ramach solidarnej z wykonawcą odpowiedzialności inwestora, potwierdzając fakt wykonania robót na inwestycji oraz ilości robót zgłoszonych do zapłaty przez podwykonawców, ale nie był uprawniony do uznawania takich roszczeń. Decyzję

o wypłacie należności podwykonawców podejmowane były przez dyrektora lub zastępcę dyrektora Oddziału w B. (...). (zeznania świadków: D. D. –

k. 900-902, P. A. – k. 903-904, S. T. – k. 904-905, przesłuchanie przedstawiciela pozwanego W. K. – k. 939-942).

(...) z o.o. nie została zgłoszona zamawiającemu przez wykonawcę do zatwierdzenia jako podwykonawca na przedmiotowym kontrakcie. Zamawiającemu nie przedstawiono również umowy podwykonawczej zawartej przez spółkę (...) ze spółką (...) i przedstawiciele zamawiającego nie mieli wiedzy o jej treści. Przedstawiciele Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w B. dowiedzieli się o wykonywaniu robót na kontrakcie przez powodową

spółkę na początku maja 2012 r., po wystąpieniu przez nią do zamawiającego z roszczeniami finansowymi – już po zakończeniu wykonywania przez tę spółkę robót na kontrakcie. (zeznania świadków B. N. – k. 727-729, S. T. – k. 904-905, przesłuchanie przedstawiciela pozwanego W. K. – k. 939-942).

Dopiero pismem z dnia 27 kwietnia 2012 r., które wpłynęło do (...) 2 maja 2012 r., (...) Sp. z o.o. zwróciła się do (...) Oddział w B. o uznanie spółki (...) jako podwykonawcy mianowanego na przedmiotowej inwestycji i dokonanie bezpośrednio na jej rzecz płatności zaległych należności za wykonane roboty w kwocie 578.876,42 zł. (pismo (...) Sp. z o.o. z 27.04.2012 r. – k. 206-207).

Wykonawca pismem z dnia 13 lipca 2012 r. złożonym do Biura Inżyniera Kontraktu wniosł do Zamawiającego o zatwierdzenie podwykonawcy (...) sp. z o.o. (pismo Wykonawcy z 13.07.2012 r. – k. 204-205).

Inżynier Rezydent pismem z dnia 18 lipca 2012 r. wezwał wykonawcę do uzupełnienia braków wniosku o zatwierdzenie podwykonawcy. (pismo Inżyniera Rezydenta z 18.07.2012 r. – k. 203).

Zamawiający (zastępca dyrektora Oddziału w B. (...)) pismem z dnia 27 lipca 2012 r. odmówił zatwierdzenia spółki (...) jako podwykonawcy. Zgodnie z treścią pisma podstawą sprzeciwu zamawiającego było niewykonanie przez wykonawcę postanowień kontraktu oraz brak działań ze strony wykonawcy w celu nadrobienia zaległości. (pismo (...) z 27.07.2012 r. – k. 201-202).

Należności wynikające z w/w faktur nie zostały zapłacone spółce (...) ani przez spółkę (...) S.A., ani przez generalnego wykonawcę. Pismem z dnia 17 lutego 2012 r. (...) Sp. z o.o. wezwała (...) S.A. do zapłaty zaległych należności w kwocie łącznej 491.074,44 zł, w tym należności objętych fakturami nr 01/12/2011, 02/12/2011 i 03/12/2011. Należności wynikające z tych faktur nie zostały zaspokojone. (wezwanie do zapłaty z 17.02.2012 r. – k. 57, przesłuchanie przedstawiciela powoda J. M. – k. 936-939).

(...) Sp. z o.o. złożyła do Sądu Okręgowego w Poznaniu pozew przeciwko (...) S.A. o zapłatę wynagrodzenia za roboty wykonane na przedmiotowej inwestycji. Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 12 lipca 2012 r. zasądził od spółki (...) na rzecz spółki (...) kwotę 436.520,72 zł wraz z odsetkami i kosztami postępowania. (pозew do Sądu Okręgowego w Poznaniu – k. 345-349v, odpis prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 12 lipca 2012 r. sygn. akt. IX GC 318/12 – k. 58-58v.).

Spółka (...) zgłosiła również swoje wierzytelności w postępowaniu upadłościowym spółki (...) S.A. Wierzytelność w kwocie 640.623,64 zł umieszczona została na liście wierzytelności (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej sporządzonej przez Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu. (wyciąg z listy wierzytelności – k. 59).

Pismem z dnia 14 września 2012 r. (...) Sp. z o.o. zgłosiła do (...) Oddział w B. należność w kwocie 609.420,42 zł, przysługującą tej spółce od (...) S.A. na podstawie przedmiotowej umowy podwykonawczej (za wykonanie obiektów inżynierskiego WD-179, E-2 i PG- (...)), w ramach ustawy z dnia 28 czerwca 2012 r., o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych. Zgłoszenie to zostało uzupełnione pismem z dnia 18 września 2012 r. (zgłoszenie należności z 14.09.2012 r. – k. 60-62, uzupełnienia zgłoszenia należności – pismo z 18.09.2012 r. – k. 63).

Pismem z dnia 24 października 2012 r. (...) poinformowała spółkę (...), że inwestor odpowiada za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę, jeżeli zostały wypełnione obowiązki wynikające z art. 647¹ k.c. oraz że dla wykazania zasadności wniosku konieczne jest przedłożenie dodatkowych dokumentów,

wymienionych szczegółowo w piśmie, m.in. odpisu umowy, potwierdzenia wykonania robót, odpisów faktur. (pismo (...) z 24.10.2012 r. – k. 223).

Pismem z dnia 15 marca 2013 r. (...) zgłosiła (...) powyższą należność w kwocie 609.420,42 zł w ramach odpowiedzialności solidarnej inwestora zgodnie z art. 647¹ k.c., dołączając do zgłoszenia prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 12 lipca 2012 r. (pismo (...) z 15.03.2013 r. – k. 64).

W odpowiedzi na zapytanie (...) Inżynier Rezydent w piśmie z 2 kwietnia 2013 r. wskazał, że Personel Inżyniera miał wiedzę, że (...) Sp. z o.o. wykonywała roboty w ramach zadania „Budowa Autostrady (...) T.-S., O. III B.-K.”, nie potwierdził godzin pracy sprzętu oraz ilości godzin dla robót wykonanych wg. stawki godzinowej, zwrócił uwagę, że w protokołach rzeczowo-finansowych nie wpisywano ilości wykonanych robót i cen jednostkowych i wskazał, że na podstawie obecności podwykonawcy na placu budowy oraz zakresu prac Inżynier ma podstawy do oszacowania wartości wykonanych prac, jednak konieczne są dodatkowe wyjaśnienia podwykonawcy. (pismo Inżyniera Kontraktu z 02.04.2013 r. – k. 385-387).

W dniu 27 maja 2013 r. w siedzibie (...) Oddział w B. odbyło się spotkanie przedstawicieli zamawiającego i spółki (...). Zamawiający miał uwagi do faktur, ponieważ nie wykazano ilości robót, lecz jedynie wartości. Zamawiający zobowiązał przedstawiciela (...) do przedłożenia protokołów odbioru robót/usług, w oparciu o które zostały wystawione faktury. Oczekiwane przez zamawiającego dokumenty nie zostały przedłożone przez spółkę (...). (notatka ze spotkania z 27.05.2013 r. – k. 230, zeznania świadka S. T. – k. 904-905, przesłuchanie przedstawiciela pozwanego W. K. – k. 939-941).

Pismem z dnia 24 października 2013 r. (...) poinformowała (...), że konieczne jest uzupełnienie dokumentów wskazanych na spotkaniu z dnia 27 maja 2013 r. oraz że w chwili obecnej wniosek (...) nie podlega weryfikacji ze względu na brak dokumentów. (pismo (...) z 24.10.2013 r. – k. 232).

W kolejnych pismach z 23 stycznia 2014 r. i 10 kwietnia 2014 r. pozwany wzywał spółkę (...) do uzupełnienia dokumentacji pozwalającej na rozstrzygnięcie wniosku o wypłatę wynagrodzenia podwykonawcy. (pisma (...) z 23.01.2014 r. – k. 234 i z 10.04.2014 r. – k. 236).

W dniu 29 grudnia 2014 r. (...) Sp. z o.o. złożyła do Sądu Rejonowego w B. przeciwko Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad wniosek o zawezwanie do próby ugodowej co do zapłaty kwoty 540.0681,72 zł, obejmującej m.in. faktury nr (...) z dnia 15 grudnia 2011 r., nr 02/12/2011 z dnia 15 grudnia 2011 r. i nr 03/12/2011 z dnia 15 grudnia 2011 r. Pismem datowanym na dzień 26 marca 2015 r. złożonym na posiedzeniu Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 27 marca 2015 r. spółka (...) oznaczyła uczestnika postępowania z w/w wniosku jako Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad reprezentowany przez Dyrektora Oddziału (...) Oddział w B.. Posiedzenie sądowe, które odbyło się w tej sprawie w dniu 27 marca 2015 r. nie doprowadziło do zawarcia ugody. (wniosek o zawezwanie do próby ugodowej w sprawie o sygn. akt VIII GCo 3/15 – k. 359-361, pismo pełnomocnika (...) z 26.03.2015 r. – k. 358, kopia protokołu posiedzenia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w sprawie sygn. akt VIII GCo z 27.03.2015 r. – k. 357).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd dał wiarę obiektywnym dowodom z wymienionych dokumentów, jako że nie budziły one wątpliwości co do ich autentyczności.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków B. N., D. S., A. S., D. D. i K. S. (2), a także zeznania przedstawiciela powoda J. M., w których osoby te zeznały, że spółka (...) wykonywała na przedmiotowej inwestycji na podstawie umowy podwykonawczej roboty przy budowie obiektów mostowych, w tym roboty objęte spornymi fakturami,

opisali procedury obiorów robót w ramach kontraktu głównego, wskazali, że przy tych odbiorach dotyczących obiektów WD-179 i E-2 obecny był przedstawiciel spółki (...) i że inspektor nadzoru odbierający te roboty od generalnego wykonawcy miał wiedzę, że były one wykonywane przez powodową spółkę, lecz nie znał warunków umowy podwykonawczej. Zeznania tych osób w tym zakresie były wzajemnie zgodne, korespondowały z dowodami z dokumentów przywołanymi wyżej w uzasadnieniu, składając się wraz z nimi na spójną i logiczną całość. Jeśli chodzi o wartość robót budowlanych objętych fakturami nr (...), to znalazła ona potwierdzenie w protokołach rzeczowo-finansowych zaawansowania robót podpisanych przez przedstawiciela podwykonawcy i przedstawiciela spółki (...) S.A. Okoliczność, że w protokołach tych nie zostały wymienione ilości wykonanych robót nie podważa mocy dowodowej tych dokumentów, gdyż ilości te są możliwe do ustalenia, skoro w protokołach rzeczowo-finansowych wskazano rodzaj wykonanych robót a na podstawie umowy podwykonawczej znane są stawki jednostkowe ustalone przez strony tej umowy.

Nie budziły też wątpliwości zeznania świadków P. A., S. T. i zeznania przedstawiciela pozwanego W. K., w których opisali oni procedury zgłaszania podwykonawców, rozpoznawania wniosków podwykonawców o zapłatę wynagrodzenia przez inwestora, roli Inżyniera Kontraktu

w tych procedurach oraz wskazali, że spółka (...) nie była zgłoszona pozwanemu jako podwykonawca na przedmiotowej inwestycji i pozwany nie znał warunków umowy podwykonawczej zawartej przez spółkę (...) ze spółką (...). Również

i zeznania tych osób były wzajemnie zgodne, nie zostały podważone żadnymi innymi dowodami, lecz znalazły potwierdzenie w zeznaniach B. N., który stwierdził, że spółka (...) nie została zgłoszona (...) jako podwykonawca, czy też zeznaniach D. D. (inspektora nadzoru), który wskazał, że nie znał treści umowy podwykonawczej powodowej spółki, nie brał udziału w procedurze zatwierdzania podwykonawców i nie był uprawniony do zaciągania zobowiązań finansowych w imieniu zamawiającego.

Nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy zeznania świadka M. K. złożone na rozprawie z dnia 23 lutego 2016 r., zatem Sąd nie dokonał na ich podstawie ustaleń faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia. Świadek ten wskazał w swych zeznaniach na wynikające już z dokumentów fakty złożenia przez spółkę (...) do pozwanego wniosku o zapłatę wynagrodzenia za roboty wykonane na przedmiotowej inwestycji, rozmowy prowadzone w tym zakresie przez powodową spółkę z (...), wezwania pozwanego kierowane do powoda do uzupełnienia dokumentów i niedokonanie wypłaty należności (...).

Sąd nie dokonał ustaleń faktycznych na podstawie dokumentów związanych ze sprawą sygn. akt VIII GCo 304/14 Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o zawezwanie do próby ugodowej (w szczególności odpisu wniosku o zawezwanie do próby ugodowej złożonego do akt sprawy), gdyż wniosek ten nie dotyczył należności (faktur) będących przedmiotem sporu w niniejszej sprawie.

Sąd oddalił wniosek powoda o zobowiązanie pozwanego do złożenia do akt niniejszej sprawy całości akt postępowania prowadzonego przez (...) Oddział

w B. wobec powodowej spółki, bowiem sposób rozstrzygnięcia tego postępowania pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, w której Sąd przeprowadza własne postępowanie dowodowe. Ponadto procedura cywilna nie przewiduje dowodu z akt innego postępowania, lecz jedynie dowody z konkretnych dokumentów. Z tych przyczyn powyższy wniosek powoda nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 647¹ § 5 k.c. zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Analiza przepisu art. 647¹ § 2-5 k.c. prowadzi do wniosku, że do powstania odpowiedzialności solidarnej inwestora (z generalnym wykonawcą wobec podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy) potrzebne jest spełnienie dwóch warunków: 1) zawarcie przez wykonawcę z podwykonawcą (przez podwykonawcę

z dalszym podwykonawcą) umowy, której przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, przy czym wymagana jest forma pisemna umowy pod rygorem nieważności (art. 647¹ § 4 k.c.), 2) wyrażenie przez inwestora zgody na zawarcie tej umowy (art. 647¹ § 2 k.c.).

Do zawarcia przez podwykonawcę umowy z dalszym podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora i wykonawcy (art. 647¹ § 3 k.c.). Umowa z podwykonawcą spełnia warunki umowy podwykonawczej w rozumieniu art. 647¹ § 1 k.c., jeżeli prace zrealizowane przez podwykonawcę prowadzić będą do wykonania danego obiektu, stanowiąc część składową finalnego rezultatu, to jest gdy rezultat świadczenia podwykonawcy stał się składnikiem świadczenia wykonawcy wobec inwestora w ramach umowy o roboty budowlane, przy czym w sensie prawnym umowa taka może zostać zakwalifikowana także jako umowa o dzieło. (por. orz. SN z 17.10.2008 r., I CSK 106/08, Biul. SN 2009/3/9, Sądu Apelacyjnego

w K. z 25.04.2014 r., I ACa 244/14, Lex nr 1563514, Sądu Apelacyjnego

w S. z dnia 03.07.2014 r., I ACa 242/14, Lex nr 1509109).

Zgoda inwestora na zawarcie umowy podwykonawczej może być wyrażona w sposób bierny (pasywny) oraz czynny (aktywny). Wyrażenie zgody w sposób bierny objawia się brakiem zgłoszenia na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie (art. 647¹ § 2 k.c.). Wyrażenie zgody w sposób czynny może nastąpić w sposób wyraźny pisemnie lub ustnie albo poprzez inne zachowanie inwestora, które w sposób dostateczny ujawnia jego wolę (art. 60 k.c.), w tym poprzez czynności faktyczne (w sposób dorozumiany), np. przez tolerowanie podwykonawcy na placu budowy, dokonywanie wpisów w jego dzienniku budowy, odbieranie od niego robót oraz dokonywanie podobnych czynności. Zgoda wyrażona

w sposób dorozumiany jest jednak skuteczna jedynie wówczas, gdy inwestor znał nie tylko osobę podwykonawcy, ale także wszystkie istotne postanowienia konkretnej umowy łączącej podwykonawcę z wykonawcą (lub dalszego podwykonawcę z podwykonawcą), a szczególnie te, które decydują o wysokości wynagrodzenia podwykonawcy. Informacje na ten temat nie muszą pochodzić z przedstawionego inwestorowi tekstu umowy, lecz mogą wynikać z innych źródeł. Wiedza inwestora o tym, że konkretny podwykonawca wykonuje określony zakres robót, nie jest wystarczająca do powstania odpowiedzialności inwestora przewidzianej w art. 647¹ § 5 k.c. w zw. z art. 647¹ § 2 k.c., jeżeli nie znał on istotnych postanowień umowy podwykonawczej, decydujących o wynagrodzeniu podwykonawcy. (vide orz. SN

z 06.10.2010 r., II CSK 210/10, OSNC 2011/5/59, orz. SN z 04.02.2011 r., III CSK 152/10, Lex nr 11028865, orz. Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 09.02.2015 r., V ACa 798/14,

Lex nr 1665773, orz. Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 18.02.2015 r., I ACa 1679/14, Lex

nr 1667566, orz. Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 30.04.2015 r., I ACa 1749/14, Lex nr 1712681, orz. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 08.05.2015 r., I ACa 42/15, Lex nr 1733656).

Przenosząc powyższe założenia na grunt niniejszej sprawy należy w pierwszym rzędzie wskazać, że umowa podwykonawcza zawarta w dniu 9 września 2011 r. pomiędzy podwykonawcą (...) S.A. a dalszym podwykonawcą (...) Sp. z o.o. spełniała warunki umowy podwykonawczej w opisanym wyżej znaczeniu – w zakresie,

w jakim dotyczyła wykonania robót żelbetowych przy realizacji obiektów inżynierskich

WD-179 i E-2. Objęte spornymi fakturami VAT nr (...) wystawionymi w dniu 15 grudnia 2011 r. roboty w postaci szalowania i betonowania ustroju nośnego, szalowania i betonowania skrzydełek oraz roboty według stawki godzinowej (tego rodzaju jak docięcie zbrojenia, odwodnienie, budowa dróg dojazdowych) dotyczące wskazanych obiektów składały się na rezultat świadczenia wykonawcy wobec inwestora

w postaci budowy w/w obiektów, stając się częścią realizowanej inwestycji drogowej. Nie budziło też wątpliwości, że prace te zostały wykonane przez powodową spółkę na takie wartości, jakie wynikały z faktur. Okoliczności te zostały potwierdzone w protokołach rzeczowo-finansowych zaawansowania robót, które stanowiły podstawę do wystawienia faktur, oraz w zeznaniach świadków i w zeznaniach przedstawiciela powoda. Jak już wyżej wskazano, fakt, że w protokołach nie wskazano ilości robót pozostawał bez znaczenia dla kwestii ewentualnej odpowiedzialności inwestora za zapłatę wynagrodzenia powodowej spółki. Ilości te są możliwe do ustalenia na podstawie globalnej wartości robót

wynikających z protokołów rzeczowo-finansowych i stawek jednostkowych określonych w umowie podwykonawczej. Nieuzasadnione było też stanowisko pozwanego co do braku możliwości dochodzenia przez powoda od inwestora (lecz tylko od wykonawcy) 5% wartości faktur, które zgodnie z treścią przedmiotowej umowy podwykonawczej stanowić miało zabezpieczenie należytego wykonania umowy i gwarancji. Wskazać należy bowiem, że sumy, do których zatrzymania uprawniona była spółka (...) S.A., nie traciły charakteru wynagrodzenia podwykonawcy i nie stawały się kaucją gwarancyjną, bowiem umowa podwykonawcza nie przewidywała ustanowienia takiej kaucji, o cechach kauzalności

i realności (vide orz. SN z 19.01.2011 r., V CSK 204/10, LEX nr 784977, orz. Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 17.12.2013 r., V ACa 766/13, LEX nr 1409135, orz. Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 26.11.2014 r., I ACa 795/14, LEX nr 1597358).

Nie wchodziła natomiast w ogóle w rachubę odpowiedzialność inwestora za pracę dźwigu, której dotyczy faktura VAT nr (...) wystawiona przez powoda, gdyż tego rodzaju prace nie stały się częścią realizowanej inwestycji drogowej.

Prace te nie były robotami budowlanymi w rozumieniu art. 647¹ k.c., lecz usługi, za które inwestor nie odpowiada na gruncie przywołanego przepisu. Rezultatem robót budowlanych musi być taki efekt, który w dokumentacji projektowej stanowi samoistną całość dającą się wyodrębnić pod względem technicznym lub technologicznym. Okolicznością usprawiedliwiającą nałożenie na inwestora obowiązku zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy jest zrealizowanie części świadczenia wykonawcy na rzecz inwestora kosztem podwykonawcy, tj. bez otrzymania za to należnego wynagrodzenia od wykonawcy (tak SN w orz. z 17.10.2008 r., I CSK 106/08, Biul.SN 2009/3/9). Nie są umowami o podwykonawstwo w rozumieniu art. 647¹ § 5 k.c. umowy zawierane przez wykonawcę z dostawcą maszyn i urządzeń potrzebnych do wykonania robót budowlanych, jak też umowy zawierane przez wykonawcę z dostawcą materiałów budowlanych. W pracy dźwigu również brak jest materialnego rezultatu świadczenia składającego się na obiekt. Dlatego odpowiedzialność pozwanego za zapłatę wynagrodzenia powoda dochodzonego pozewem byłaby możliwa jedynie co do robót żelbetowych na obiektach mostowych, a więc co do kwoty łącznej 185.619,04 zł brutto (wynikającej z faktur nr (...)) – przy spełnieniu pozostałych warunków przewidzianych w ustawie – a nie wchodziła w grę co do pracy dźwigu w kwocie 20.382,85 zł (objętej fakturą nr (...)).

Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad nie odpowiada jednak w ogóle za zapłatę wynagrodzenia spółki (...) za roboty wykonane na budowie przedmiotowej autostrady (przy obiektach WD-179 i E-2) z uwagi na brak wypełnienia drugiej z przesłanek warunkujących odpowiedzialność inwestora za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy na podstawie art. 647¹ k.c. w postaci zgody inwestora na zawarcie umowy podwykonawczej z powodem. W rozpatrywanej sprawie było okolicznością pozostającą poza sporem (przyznaną nawet podczas przesłuchania w charakterze strony przez przedstawiciela powoda J. M.), że spółka (...) nie została zgłoszona pozwanemu na przedmiotowym kontrakcie jako dalszy podwykonawca oraz że pozwany nie wyraził zgody na zawarcie umowy z powodem w sposób czynny wyraźny. Skoro pozwanemu nie została przedstawiona umowa podwykonawcza z powodem lub jej projekt ani odpowiednia część dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie – stosownie do art. 647¹ § 2 k.c. – to nie mogło też dojść do wyrażenia zgody

w sposób bierny. Powodowa spółka wystąpiła bezpośrednio do pozwanego o jej zatwierdzenie jako podwykonawcy na przedmiotowej inwestycji dopiero po zakończeniu robót (wraz z wnioskiem o zapłatę jej wynagrodzenia na podstawie art. 647¹ k.c.), gdy okazało się, że nie uzyska zapłaty od swego kontrahenta ani od generalnego wykonawcy, lecz taki spóźniony wniosek nie uzyskał akceptacji pozwanego. Powód nie udowodnił również, żeby pozwany wyraził wymaganą zgodę w sposób dorozumiany (przez czynności konkludentne). Jak już wskazano, dla uznania, że zgoda wyrażona została w sposób dorozumiany konieczne byłoby wykazanie nie tylko, że inwestor znał osobę podwykonawcy, ale także wszystkie istotne postanowienia konkretnej umowy podwykonawczej, a szczególnie te, które decydują o wysokości wynagrodzenia podwykonawcy. Z żadnego z dowodów zgromadzonych w sprawie nie wynika, żeby te warunki zostały spełnione w analizowanym przypadku. Nie zostały ujawnione bowiem żadne takie zachowania przedstawicieli pozwanego – umocowanych do składania w imieniu inwestora oświadczeń woli w ramach przedmiotowego kontraktu – z których by wynikało, że wiedzą o wykonywaniu określonych robót przez spółkę (...) na budowie przedmiotowego odcinka autostrady i fakt ten akceptują. W szczególności odbiory robót przy obiektach mostowych dokonywane były

przez inspektorów nadzoru od generalnego wykonawcy, a nie od powodowej spółki, a przy tym inspektorzy nadzoru nie byli uprawnieni do składania w imieniu inwestora oświadczenia woli w przedmiocie zgody na zawarcie umowy podwykonawczej (nic takiego nie wynikało z dowodów zgromadzonych w sprawie) lub zaciągania zobowiązań w imieniu generalnego wykonawcy. Tym bardziej nie udowodniono, żeby pozwany znał warunki spornej umowy podwykonawczej, zwłaszcza co do wynagrodzenia za roboty ustalonego przez spółkę (...) ze spółką (...). Brak było dowodów wykazujących, że inwestorowi zostały zaprezentowane warunki tej umowy podwykonawczej przez którąkolwiek ze stron tej umowy lub przez generalnego wykonawcę. Dlatego w okolicznościach rozpatrywanej sprawy nie było podstaw do przyjęcia, że pozwany wyraził zgodę na zawarcie umowy podwykonawczej z powodem w postaci domniemanego oświadczenia woli. W rezultacie nie powstała odpowiedzialność pozwanego Skarbu Państwa za zapłatę wynagrodzenia powoda jako dalszego podwykonawcy.

Na marginesie wskazać też należy, mimo że powodowa spółka nie wskazywała takiej podstawy prawnej swoich żądań w rozpatrywanej sprawie, że roszczenia objęte pozwem nie mogłyby znaleźć uzasadnienia na gruncie przepisów ustawy z 28 czerwca 2012 r., o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych (Dz.U. z 2012 r., poz. 891). Ustawa ta – zgodnie z jej art. 1 ust. 1 – określa zasady spłaty przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad niezaspokojonych przez wykonawcę należności głównych przedsiębiorcy, który zawarł umowę z wykonawcą w związku z realizacją zamówienia publicznego na roboty budowlane udzielonego przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad. Jako że powodowa spółka nie zawierała umowy z wykonawcą przedmiotowej inwestycji, lecz z podwykonawcą, to regulacje przywołanej ustawy nie miały tu zastosowania.

Ponadto powództwo nie mogło zostać uwzględnione ze względu na podniesiony przez pozwanego zasadny zarzut przedawnienia roszczeń powoda. Roszczenia z umowy o roboty budowlane przedawniają się według ogólnych reguł zawartych w tytule VI Księgi pierwszej Kodeksu cywilnego. (vide orz. SN z dnia 11.01.2002 r., III CZP 63/01, OSNC 2002/9/106 i orz. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16.03.2010 r., I ACa 67/10, OSAB 2010/1/15-19). Roszczenia powoda o zapłatę wynagrodzenia za wykonanie robót budowlanych, których dotyczyły faktury nr (...) na łączną kwotę 185.619,04 zł, związane są z prowadzeniem działalności gospodarczej przez powoda, zatem termin ich przedawnienia wynosi trzy lata, zgodnie z art. 118 k.c. Z kolei roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za pracę dźwigu objętego fakturą nr (...) w wysokości 20.382,85 zł, mającej charakter świadczenia usługi, przedawnia się z upływem lat dwóch, zgodnie z art. 751 pkt. 1 k.c. Stosownie do art. 120 § 1 k.c., bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Terminy zapłaty należności wynikające ze wszystkich wskazanych faktur przypadają na dzień 29 grudnia 2011 r., zatem termin przedawnienia należności objętych fakturami nr (...) upływał z dniem 29 grudnia 2014 r., a termin przedawnienia należności objętej fakturą nr (...) upływał z dniem 29 grudnia 2013 r. W dniu 29 grudnia 2014 r. spółka (...) złożyła pozew w niniejszej sprawie, a także wniosek o zawezwanie do próby ugodowej do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w sprawie sygn. akt VIII GCo 3/15. Pozew ten i wniosek nie mogły jednak spowodować przerwy biegu przedawnienia w tej dacie, stosownie do art. 123 § 1 pkt. 1 k.c., gdyż w tych pismach procesowych odpowiednio jako pozwany i przeciwnik wskazana została Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, a więc podmiot nie mający zdolności sądowej (pomimo że wnoszone były w imieniu spółki (...) przez zawodowego pełnomocnika procesowego). Nadto w dacie ich złożenia upłynął już dwuletni termin przedawnienia roszczenia, którego dotyczyła faktura nr (...). (...) Sp. z o.o. wskazała, że pozwanym w niniejszej sprawie jest Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad dopiero w piśmie procesowym z dnia 18 maja 2015 r. oraz że przeciwnikiem w przywołanej sprawie o zawezwanie do próby ugodowej jest Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad dopiero w piśmie procesowym złożonym w dniu 27 marca 2015 r. w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy. Pisma te zostały jednak złożone już po upływie terminów przedawnienia, zatem nie mogły już wywołać skutku w postaci przerwania terminu przedawnienia. Powodowa spółka nie wykazała, aby miało miejsce jakieś inne zdarzenie, które skutkowałoby przerwą biegu przedawnienia.

Mając to wszystko na uwadze Sąd w pkt. I sentencji wyroku oddalił powództwo na podstawie powołanych przepisów.

Orzekając o kosztach postępowania w pkt. II sentencji wyroku Sąd kierował się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. Powód, jako przegrywający sprawę, obowiązany jest zwrócić pozwanemu koszty postępowania niezbędne do celowej obrony, w postaci kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7.200 zł, ustalonej zgodnie z § 6 pkt 7 w zw. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.) w zw. z art. 99 k.p.c., z tym że koszty te należało zasądzić na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, stosownie do art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r., poz. 1150).